

Kevad oli soe, päikeseline ja põuane

Tänavused kevadkuud olid kui tavasoov noorpaaridele – palju päikest ja vähe äikest!

Ain Kallis

ml@maaleht.ee

Aastaaegadest on teadupoolest kõige oodatumad suvi ja kevad. Aga nagu ikka, pakuvad ka need sesoonid meile hulgaliselt ilmaüllatusi.

Läbi aegade oleme mais tunda saanud nii parajat külma kui troopilist kuuma, nii põuda kui üleujutusi, lund, lörtsi, päikest ja äikest. Rääkimata märtsist, mis on olnud isegi kõige külmem talvekuu, nagu viimati 2013. aastal.

Mis esmalt meelde jäi?

Seekord jäi meelde põud lehekuus ja äikesenähtuste pea täielik puudumine. See viimane asi on üpris haruldane meie mail – oleme ju seda ilmanähtust kogenud igal kuul (talvel küll haruharva).

Seevastu päikest nägime palju – ilmateenistuses arvatati päikesepaiste tunnid kokku ja leiti, et läinud mai tõusis selle näitaja kohaselt (keskmiselt 375 tundi) 1961. aastast saati teisele kohale (1989. aasta järel), kogu kevad aga kuuendale kohale.

Kui on palju päikest, siis harilikult sajab vähe. Kevadkuude sajusummaks arvatati Eesti keskmisena 83 mm (norm ehk aastate 1981–2010 keskmine on 110 mm), jäädes seega alates 1961. aastast 12. kohale. Kõige hullemast päästis aprill, kui sadas keskmisest rohkem ehk 47 mm. Siis said praegu põua käes piinlevad ida- ja kagualad topeltportsu vihmavett.

Vanarahvas teadis, et kuiv ja külm lehekuu toob põllumehele hirmuhigi otsaette. Tänavu aga kõige hullem lugu polnudki. Ilm püsis vähemalt soe ja pool Eestit sai ka taevast kastmisvett (Kihnus ja Ruhnus isegi üle normi, 42–37 mm). Maikuised sajuhulgad jäid väga kasinaks aga Kundast Võruni (2–4 mm). Minu kartulid Põlvamaal kasvavad senini nagu tuhas... Õigemini – kasvasid kuni 7. juuni öökülmani. Jah, kui mai toob roheluse, sööb juuni selle vahel ära...

Õhusooja üle sel kevadel kurta ei saanud – Eesti keskmiseks temperatuuriks arvatati 6,2° (norm 4,6°) – seitsmes koht pärast 1961. aastat. Tartu-Tõravere ilmajaama pikas andmereas (alates 1866. a) saavutas aga tänavune kevad 6,6 kraadiga igati auväärse 10. koha!

Kõige soojem oli aastaaeg Valgas (6,8°), kõige jahedam Väike-Maarjas (5,4 kraadi). Maksimaalne õhutemperatuur saavutas Kihnus kõrge näidu 29,3° kevadkuu viimasel päeval ehk 31. mail, külmim kevadpäev oli 1. märtsil, esimesel meteoroloogilise ehk kalendrilise kevadkuu päeval, ikka seal

Väike-Maarjas. Siis mõõtis automaatjaamas ilmaandur miinimumnäiduks $-18,3^{\circ}$.

Kauneim elamus

Kliimaatiline kevad – aeg, mis algab koos taimede vegetatsiooniperioodi algusega, kui ööpäeva keskmine õhusoojus ületab püsivalt $+5$ kraadi – startis sel aastal Lääne-Nigulas 3. aprillil, Tõraveres päev hiljem, Eesti keskmisena 6. kuupäeval. Nagu tavaliselt ikka, hilines kevade saabumine saartel (Ristnas 28. aprillil).

Kevadtalv, lume sulamise periood, lõppes Pandivere kõrgustikul seekord 5. aprilli paiku, saartel märtsi algupoolel. Meenutagem: 1924. aastal sulas lumi Tallinnas 3. mail, Vormsil nädal hiljem.

Kevade kaunimaid elamusi said nautida need inimesed, kes juhtusid nii märtsis, aprillis kui mais nägema virmalisi.